REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birouri de anunciuri:

In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărí mai dese după tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banI.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ɗi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Dumінecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francI, pe șése lunI 20 fr., pe trei lunI 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorI.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunI 5 fl., pe trei lunI 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunI 6 fl., pe trei lunI 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banI. — Atât abonamentele cât și insorțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 157. Brașov, Sâmbătă 15 (28) Iulie. 1900.

O mică lămurire.

Ne-am ținut fórte reservațI față cu cele ce s'au scris în special în afacerea „pactărilor“ cu Românii de foile maghiare ca și de acele foi române, carI se căsnesc, nu mai cercetăm de ce și pentru ce, a-le ține cât decât isonul, și am avut causele nóstre întemeiate. Am semnalat însĕ destul de accentuat și hotărît caracterul nouelor manevre pentru a ameți și a încurca pe RomânI.

NicI n'au meritat espectorările diteritelor foi maghiare vre-o atențiune deosebită, fiind-că tot ce au scris și de rêndul acesta cu privire la RomânI și la viitórea lor atitudine politică, nu este de cât a o sută și una reeditare a părerilor lor învechite despre ceea-ce ar trebui sĕ facă Românii, ca sĕ fiă frațI de cruce cu Maghiarii dela putere.

TotușI aflăm de bine a reflecta puțin la unele afirmărI, ce le face din incidentul amintitei discusiunI organul partidei poporale „Alkotmany“, care vré sĕ trécă de mai drept și nepreocupat în ce privesce cestiunea naționalităților. Intr'un numĕr al sĕu mai nou „Alkotmany“ ɗice între altele: „Noi așa credem, că causa Românilor trebue sĕ o deosebim fórte de causa agitatorilor românI; interesul poporului român este altul decât al procatorilor și ɗiariștilor românI. Poporul român are lipsă de administrațiă și justițiă promptă, eftină și conscientiósă, ér procatorilor și ɗiariștilor românI le trebuesc sgândărirI și sumuțărI“.

Mai departe ɗice aceeașI fóiă: „Décă Românii au plângerI și postulate, atuncI sĕ nu le accentueze în mod amenințător prin ɗiare și *adunărI*, ci sĕ pășéscă pe terenul activității seriose, sĕ trimită în dietă astfel de bărbațI, carI acolo sĕ desfășure pe față, liber și sincer, fără de nicI un cuget reservat postulatele lor. Statul ungar le dă modru de a face acésta și atuncI ne vom puté înțelege“.

Ne pare rĕu, că cei dela „Alkotmany“ tocmai într'o cestiune, pe care s'arată a pune așa mare temeiŭ, documentéză o memoriă atât de slabă, încât se espun inconvenientului, de a ajunge în contraɗicere cu ei înșișI.

Statul ungar, ɗice aɗI „Alkotmany“, le dă Românilor modru de a-șI trimite bărbații lor în corpurile legiuitóre.

Cum așa? De când și-au schimbat părerea onorabilii gazetarI dela fóia partidei poporale, părerea, căreia i au dat espresiune atât de viuă și clară în diferite rêndurI, mai ales dela venirea la cârmă a ministrului președinte Szell încóce?

Sĕ binevoiéscă numai a rĕsfoi în colecția ɗiarului lor și vor găsi în numĕrul dela 6 Maiu 1899 al lui „Alkotmány“ un articul cu privire lo cestiunea arondării cecurilor electorale, ce se lansase pe atuncI, în care se ɗicea din cuvênt în cuvênt următórele:

„Foile guvernului publică scirile cele mai absurde. Vorbesc de înființarea în orașe a trei-ɗecI de cercurI electorale noue etc. și în fine scriu, că Românii vor părăsi pasivitatea.

„Din tóte acestea este adevĕrat numai atât, că armadia liberală șI-a pierdut capul în mijlocul minciunilor cu carI e amețită lumea acum.

„Naționalitățile nu vor puté părăsi pasivitatea ***chiar nicI atuncI, décă ar voi***, căcI ***pentru ele nu esistă drept de întrunire*** și *orI-ce acțiune politică, care ar fi pornită de naționalitățI*, ***este sugrumată în cel mai necruțător mod.*** Naționalitățile n'ar puté arangea o adunare *nicI când ar voi sĕ proclame un program din cele mai moderate* deóre-ce o ordonanță a lui Banffy *opresce imediat orI-ce adunare politică de naționalitate.*

„Guvernul se teme de revisuirea legii electorale mai mult decât de foc. Spiritele însĕ trebue mistificate, căcI minciuna este o însușire esențială a liberalismului“.

Acesta este modrul, ce-l dă statul ungar Românilor de a trimite representanții lor în dietă?

Și ca sĕ nu ni-se reflecteze cumva, că acele mĕsurI s'au adus numai din causa „agitatorilor“, invităm pe cei dela numita foiă se recetéscă articolul publicat în „Alkotmany“ dela 28 Ianuarie 1899 întitulat „cestiunea naționalităților,“ în care vor găsi următórele pasage:

„...Naționalitățile nóstre nu sunt din firea lor fiiI mâniei, ci ura ce le stăpânesce aɗI s'au născut din *nedreptățile politice și persecuțiunile de pănа acum.*

„...SclavI ar merita sĕ fiă naționalitățile, *décă după atâta apăsare neechitabilă nu ar fi țipat*; n'ar fi vrednice de numele de om, décă n'ar fi pretins libertatea, ce domnesce în jur de ele și peste ele... Prăpădit ar fi fost sufletul cugetării și al simțirii lor, décă nu s'ar fi vătĕmat până la măduvă prin eschiderea lor dela libertatea mult vestită, fără vr'un pĕcat séu greșélă politică...

„.... Nu infectațI sanctuarul constituției cu minciunI, ci poftițI și stăpânițI asupra țĕrii „din grația lui Dumneɗeu“, décă nu se póte în mod constituțional, ***însĕ nu faceți cu forța din cetățén tiran asupra cetățénului***“.

Unde rĕmân „agitatorii“, d-lor dela „Alkotmany“, când țipă întreg poporul? Și ce modru li-a rĕmas Românilor și celorlalte naționalitățI de așI desfășura postulatele în dietă, când acésta, după propria d-vóstrĕ afirmare, nu este, decât cetățuia de unde se nutresce tirănia cetățénului asupra cetățénului?

Décă „Alkotmany“ vré sĕ fiă siucer și cu intențiunI curate fățâ cu naționalitățile, cum n'am încetat a fi noi nicI odată fațâ cu statul ungar, atuncI ar trebui sĕ rĕmână consecuent în părerile sale basate pe realitate, cum au rĕmas consecuențI în politica și sistemul lor nenorocit cei ce au adus lucrurile aci.

Bosniacii și conferența interparlamentară. Mohamedanii și Bosnia și Herțegovina, despre carI scim, că au fost refusațI mai în primăvară de-a fi primițI într'o audiență la palatul din Buda, s'au decis sĕ-șI adune plângerile într'un memoriu, pe care sĕ-l presenteze în 31 Iulie congresului interparlamentar din Paris.

Din Serbia.

(Noul guvern -- Amnestiarea condamnaților politicI — Regele și armata. — Milan.)

Din Serbia sosesc scirI interesante. După stăruințe și capacitărI, carI au durat trei ɗile, regelui i-a succes a avé un **nou ministeriu**, care e lipsit de colorit de partid. Étă lista noului guvern: Președinte și esterne Alexa *JovanovicI*; interne Lazar *PopovicI;* justițiă Nastas *AntonovicI*; finanțe Dr. Mika *PopovicI*; resboiŭ Milos *VasicI*; lucrărI publice Andra *JovanovicI*; comerciu Dușan *SpasicI*; culte și instrucțiune publică Paul *MarincovicI.* Se accentuéză în Belgrad, că noul guvern va continua politica guvernului trecut, că politica esterióră nu va suferi nicI o schimbare, mai ales față cu Austro-Ungaria. Tot-odată se crede, că în urma demisiunei lui Milan dela comanda supremă a armatei, se va îmbunĕtăți mult raportul între Serbia și Rusia.

Fóia oficială sêrbéscă a publicat un ucaz al regelui, prin care din incidentul logodirei sale, se dă **amnestiă tuturor condamnaților politicI** implicațI în atentatul contra ex-regelui Milan. Actul de clemență al regelui, a produs o fórte bună impresiune atât în Belgrad, cât și în cercurile politice din Viena. Amnestia fiind generală, toțI emigranțiI politicI sêrbI se vor puté reîntórce în Serbia. Prin ucaz se fac reducerI și schimbărI de pedepsele următóre: pedépsa de *20 anI* muncă silnică a colonelului *Vlaico NicolicI*, a lui Petru *KovacevicI* și a lui Mihail *DimicI* pentru participare directă la atentatul în contra lui Milan, a fost redusă la *10 anI*; pedépsa de *20 anI* muncă silnică a protopopului Milan *GhiuricI*, a avocatului Liuba *ZivkovicI*, a ɗiaristului Stoian *ProticI* și a avocatului Ioan *PavicevicI*, osêndițI pentru înaltă trădare, a fost schimbată în *8 anI* închisóre; pedépsa de muncă silnică a fostului ministru Costa *TaușanovicI*, a fost schimbată în *3 anI* de închisóre. CeilalțI condamnațI, printre carI miniștri *VesnicI* și *MilovanovicI*, au fost *grațiațI*.

Evenimentul ɗilei de alaltăerI în Serbia a fost și o vorbire, ce a adresat'o **regele către armată.** Indată după compunerea noului guvern, ministru de rĕsboiŭ VasicI a provocat pe toțI ofițerii activI, în reservă și pensionațI, sĕ se presenteze grabnic la conac. Cam 500 ofițerI în uniformă de gală s'au și presentat înaintea regelui, care apăru în uniformă de general. După salutul obicInuit, regele a scos din buzunar legea militară și ɗise:

„Domnii mei! Vĕ fac atențI la jurămêntul, ce mi l'ațI făcut ca rege.“ Se ceti din cuvênt în cuvênt jurămêntul, după care regele continuă în ton de o rară energiă:

„MI-a venit la urechI, că mai mulțI din cercul ofițerilor sunt de părere se-mI retrag proclamația, ce am dat cu privire la căsĕtoria mea, fiind-că tatăl meu Milan, e contra. Mai aud, că s'au născut îndoelI față de starea sănĕtății mele. (AicI regele arată prin un gest al mânei spre cap.) De aceea Vĕ comunic, că orI câtă gratitudine îi datoresc tatălui meu, ale cărui merite nimĕnui nu-i este permis sĕ le nesocotéscă, eu totușI *țin neclintit la casĕtoria mea*, nu permit nimĕnui sĕ se amestece în acésta, și aștept dela D-vóstrĕ sĕ luațI la cunoscință cu *cuvenită supunere* decisiunea mea neschimbată. Asta o doresc și dispun“.

Vorbirea regelui a făcut adêncă impresiune asupra celor de față.

Incât privesce pe **Milan**, se ɗice, că nu va suferi căsĕtoria fiilui sĕu și va face tot posibilul sĕ o zădărnicéscă. Milan se află de-ocamdată în Viena, unde pentru „așI arangea afacerI însemnate“, va mai rĕmâné vr'o patru ɗile. El nu se va reîntórce în Serbia. „*Narodne Novine*“ spune chiar, că lui Milan i-s'a dat sĕ înțelégă, că n'are ce mai căuta în Belgrad, acésta fiind dorința și porunca fiiului sĕu.

Cestiunea economică în Bucovina.*)

IV.

Acum trecem érășI la obiect. Clerul rural este dóră strîns legat cu enoriașii prin comunitatea credinței și a intereselor economice de fie-care di. Intimitatea și solidaritatea de interese comune, misiunea înaltă îi garantéză preotului stima enoriașilor. In manifestările vieței de fie-care ɗi a satului, parochul ocupă locul prim, ca povățuitorul iubit de sat și înzestrat cu autoritatea cea mai mare.

Din nenorocire în unele locurI, dér numai în unele puține, legătura acésta nu esistă. Preotul duce acolo o viață cu totul separată, înfățișând pe preotul amploiat al satului, pe când preotésa se transformă în cocónă, dómnă, tînĕră domniță cu dor de têrg.... mai sciu eu ce? trénca-flénca, drept consecință a unei crescerI greșite și culturI superficiale, ér fetele sunt gingașe duducuțe, numai de pus sub sticlă.

Pentru acest tip de preot țĕranii n'au decât frică și ură, care se manifestă în mii și mii de anecdote poporale despre popă, preotésă și fetele popii.

Este însĕ și mare vină a partidului român, că nu stărue, ca independența materială a preoților sĕ devină fapt; căcI fondul religionar nicI aɗI nu contribue în mĕsură pe deplin satisfăcĕtóre pentru susținerea preoților gr. or. El trebue sĕ contribue atâtea, încât poporul sĕrăcit sĕ nu mai dea nicI o lețcae preotului, căruia în unele locurI i-s'ar lua posibilitatea de a esploata poporul.

Preoții ar trebui sĕ-șI vadă odată situația bine regulată, pentru-că ne mai făcênd apel la ofrandele poporului, ci dându-i gratuit ajutorul sufletesc, sĕ pótă avé o influență în tóte casurile ferioită și profundă asupra țĕranului. Este un semn bun, un semn de nobile impulsiunI, că tocmai însa-șI majoritatea clerului esprimă tot mai des și mai clar acéstă dorință.

Tot-odată și la facultatea teologică ar trebui sĕ se céră o considerare mai mare pentru disciplinI practice, carI ar puté fructifica viața națiunei prin predicamentul de tot negligeat. O cercetare mai profundă ar proba aɗI fie-căruia, că poporul nu e convins de eternele adevĕrurI morale, ci e stăpânit numai de-o frică superstițiósă folositóre numai unui păstor netrebnic.

Rolul cel mai frumos l'ar avé, cum am amintit, preoțimea inițiând o politică agrară luminósă și plină de iubire pentru țĕran, căcI o administrațiă energică pricepută și un sistem serios urmărit în tóte mĕsurile, ce trebue luate pentru îmbunĕtățirea agriculturei, nu așteptăm dela guvernul actual, nicI dela lacheii sĕi. Din contră, politica miserabilului sindicat va avé de urmare spoliarea agricultorilor românI și de ultimele resurse economice. CăcI de altmintrelea administrația ar prefera pe acei primarI, carI garantéză progresul comunei în tóte privințele. Intre agendele comitetului comunal s'ar pune la primul loc supravegherea economiei, venind în cas de nevoe obștea în ajutorul unuia și altuia.

Ridicarea poporațiunei băștinașe însĕ nicI când n'a fost obiectul ocupațiunei seriose a guvernului local, măcar că după anexare se esplicau promisiunile făcute poporului analfabet și prin o mulțime de

---

*) A se vedé Nrii precedențI 149, 150, 151, 153 și 156 ai „Gaz. Trans.“

tablourĭ, ce simbolisau bogăţia viitóre a câmpurilor, învĕţarea de carte etc. etc.

Principiul de asociaţiă în agricultură trebue concretisat multiplu, ér seria ideilor stabilite trebue realisată. Trebue sĕ se creeze şi sĕ se rĕspândéscă reuniunĭ agricole, cu organe ambulante şi bine instruite. Pornindu-se anchete în întréga ţéră, s'ar culege date esacte asupra tuturor lipselor din tóte comunele.

„Deşteptarea“ ar face bine décă ar publica date asupra modului de arendare a realităţilor fondului religionar, ca sĕ scie fie-care, ce vandalism se sĕvêrşesce pe proprietatea românéscă sub ochii consistorului şi ocrotirea guvernului.

In districtul Câmpulungului se practică un metod de arendare, de esploatare, care contribue aprópe esclusiv la întărirea elementelor strĕine. In a. 1890 se aflau în Câmpulung oraş 1165 de Jidanĭ, ér prin comune 3465, încât décă s'ar repartisa în numĕr egal, ar veni pe fie-care comună câte 119. Dér de atuncĭ s'au înmulţit.

Trebue fără întârdiare înfiinţate reuniunĭ de consum şi de credit. In fie-care comună e pe lângă cabinetul de lectură de neapărată trebuinţă înfiinţarea unei băncĭ după sistemul Raiffeisen. Intemeiarea caselor de pĕstrare şi a institutelor de banĭ trebue sĕ fiă obiectul principal al întregei inteligenţe, grijind astfel pentru creditul agricol şi industrial.

Căcĭ tocmai lipsa de capital 'l împedecă pe ţĕran de aşĭ pune basa pentru o gospodăriă bună. Necesitat a-şĭ angaja braţele la muncă în alte locurĭ, lasă ogorul propriu la voia întêmplării, părăsindu-l în fine cu desĕvîrşire, după ce a perdut libertatea din causa datoriilor, înşelăciunei şi asuprirei celei mai criminale din partea Jidanilor. —

O luptă cu Jidanii e decĭ inavitabilă, căcĭ ei se consolidéză imediat, pentru a nimici tóte institutele de banĭ, de credit agricol, tóte băncile şi cassele de păstrare, ca sĕ rĕmână numai Jidanul unicul isvor de banĭ pentru împrumut. Cine voesce însĕ sĕ apere ţĕrănimea de nimicirea totală, trebue sĕ ducă lupta păn' la ultimele consecenţe.

Seneca.

Dela adunarea din Abrud

a Societăţii pentru fond de teatru român.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Abrud, 12 (25) Iulie.

Concertul.

Festivitatea cea mai frumósă a dilei a fost concertul, care s'a dat Dumineca séra, în sala hotelului „Detunata“. Numele domnului *G. Dima*, care a venit din Braşov cu corul sĕu, a atras lume imensă.

Sala cea măricică atât era de plină, încât numai dómnele aveau loc sĕ şédă, domnii steteau în picióre, umplând şi sala învecinată.

La acest concert a fost o însufleţire mare, el a fost o frumósă dovadă, că teatrul român nu mai e o utopiă, acuma când fondul e de un sfert de milion de coróne şi când artiştii românĭ se înmulţesc din di în di. Ceea-ce au făcut Abrudenii, ar trebui sĕ facă toţĭ cei carĭ vor mai învita Societatea în sînul lor, căcĭ un cor atât de bine organisat ca al d-lui Dima, póte sĕ deştepte audêndu-l mai multă mândriă naţională, decât sute de vorbirĭ. Şi acésta mai ales prin părţile în carĭ limba românéscă şi sentimentul naţional sunt sugrumate de vecinătatea imediată a idiomului unguresc.

Corul d-lui Dima s'a purtat cât se póte de bine, deşi consta numai din 24 de cântăreţĭ. Cântecele „Păstorul“, „La mijloc de codru des“, „Dor de călĕtoriă“, dér mai ales „Fântâna cu trei isvóre“, „Doue inimĭ nu-mĭ dau pace“ şi „Hora“, tóte de d-l G. Dima, precum şi „cântecele de iubire“ de Brahms, au fost viu aplaudate. D-l Dima a primit ovaţiunĭ binemeritate şi corul a trebuit sĕ mai cânte douĕ cântece („Cucule cu peană sură“ şi „Nu-i dreptate“ amêndouĕ de d-l Dima).

La acest concert şĭ-au dat patru artiştĭ tinerĭ concursul lor.

D-şóra *Adelina Piso*, absolventă a conservatorului de musică din Viena, a esecutat la violină piesa „Aus der Heimat“ de Smetana. Fiind viu aplaudată a mai cântat „Chansons populaires“ de Wieniavsky.

D-şóra Piso scie sĕ mânuéscă cu măestriă arcuşul. Interpretarea dênsei denotă o aprofundare a pieselor, aprofundare, care a eşit în relief mai ales în partea din urmă a piesei lui Smetana.

D-şóra *Valeria Pop*, absolventă a academiei de musică din Pesta, a cântat „Recitata şi Arie din opera Rinaldo“ de Haendel, „Ultima dorinţă“ de Şorban şi cântecul poporal „Codrule de ce tot plângĭ“.

D-şóra Pop posede o comóră nepreţuită în vocea sa. Puternică, dulce şi mlădiósă, ea cuceresce pe toţĭ, carĭ o ascultă. Numai tremolatul e prea tare şi esprimarea e prea neprecisă, douĕ defecte, pentru carĭ de altfel nu d-şóra Pop, ci şcóla pe care a avut'o pórtă vina. Credem, că nu ne înşelăm, décă prorocim tinerei artiste un viitor strălucit.

De remarcat e şi că unul dintre cele trei cântece era composiţia tînĕrului nostru componist G. Şorban, care a fost împiedecat sĕ-şĭ dea însuşĭ concursul, precum promisese.

D-l *Vasile Popovicĭ* dela Conservatorul din Bucurescĭ, a cărui voce devine din an în an tot mai frumósă, tot mai plină, tot mai admirabilă, a stors aplause frenetice prin tenorul sĕu rar în esecutarea pieselor „Tu eştĭ odihna“ de Schubert, „Nufĕrul“ de Schumann şi „Mugur mugurel“ de G. Dima. Mai ales în bucata din urmă şi mai ales în repetarea ei, d-l Popovicĭ a stêrnit în noi sentimentele înălţătóre ale plăcerii estetice, pe carĭ numai un mare artist e în stare sĕ le stêrnéscă. La dorinţa esprimată de mulţĭ, a mai păşit cu o cântare afară de program.

Aplause generale a stîrnit şi vocea simpatică a d-şórei *Virginia Gall*. Deşi încă crudă şi lipsită de un timbru hotărît, vocea dênsei e une-orĭ atât de dulce, totdéuna atât de limpede, încât suntem sigurĭ, că o şcólă bună îi va da încă aceea ce i lipsesce, pentru-ca sĕ fim apoi mândri de o mare cântăréţă a neamului nostru. D-şóra Gall a cântat „Recitatio şi arie din opera Linda de Chamouix“ de Donizetti şi cântecul poporal „Tórce lele“. După aplause îndelungate a mai cântat un cântec poporal.

Deşi numai diletantă, fórte mult ne-a plăcut drăgălaşa d-şóră *Lucreţia David* în esecutarea „cântecului de tort“ al lui Litolff, la pian. Frumuşică, ca şi dênsa, a fost predarea, fără pretenţii dér cu mult talent, a drăgălaşului cântec. Intre diletantele române d-şóra David ocupă un loc de frunte şi orĭ de câte-orĭ se va aşeda la pian, predarea dênsei va fi „schneidig“, ca se întrebuinţez o vorbă nemţéscă.

Acompaniamentul la pian l'a ţinut talentata dómnă *Maria Branisce*. Un astfel de acompaniament nu se observă de cele mai multe orĭ, fiind el bun numai când artistul e consciu, că are sĕ fiă discret şi că n'are sĕ fiă observat. Şi totuşĭ acest acompaniament e ca sarea în bucate, substanţa care le dă adevĕratul gust.

Când decĭ d-nul Dima a venit cu d-na Branisce la rampă, o salvă de aplause a isbucnit în sala întrégă, deşi cei mai mulţĭ nicĭ nu presupuneau, că d-na Branisce sosind în momentul din urmă a acompaniat adeseorĭ prima vista, uneorĭ chiar după manuscript scris cu creionul. In cântecele de Brahms, acompaniate cu patru mânĭ, a ţinut acompaniamentul şi d-şóra *Leonora Dima.*

După concertul acesta, care din tóte punctele de vedere (şi cel material!) a fost atât de succes, a urmat petrecere cu dans, care a ţinut până la 3 diminéţa. Şi multe córde ale inimilor au vibrat mai departe în melodii dulcĭ... necântate.

Depestraje.

SCIRILE DILEI.

— 14 (27) Iulie.

Congres pentru chemia aplicată. Aflăm, că d-l *Nicolae Teclu*, profesor la Academia de comerciŭ în Viena, fiind trimis de către institutul sĕu sĕ-'l represinte la congresul internaţional pentru chemia aplicată, din capitală, a plecat înainte cu câte-va dile dimpreună cu comisarul de curte Ludwig la Paris. D. Teclu va ţiné la amintitul congres şi o conferenţă despre o lucrare, ce a terminat'o numai de curênd.

Bancă nouă în Bistriţă. Cu tóte-că în Bistriţă esistă deja cincĭ băncĭ, boerii jidanĭ din acel oraş au înfiinţat încă una sub firma „Bistritzer Handels und Gewerbe Aushilfsverein als Genossenschat“ cu capital social de 25,000 coróne. In timp ce Saşii scăpătéză şi sărăcesc pe di ce merge, Jidanii se îmbogăţesc şi boeresc în Bistriţa, încât acuşĭ totul va fi al lor. In hotarul Bistriţei coconii Süse Rohrlich şi David Brecher dispun deja de peste 1000 jugĕre catastrale, ér în oraş palatele şi casele cele mai frumóse sunt jidovescĭ cele mai multe.

Emigrarea Evreilor. Cetim în „Drapelul“: Marţĭ séra a sosit în Galaţĭ Dr. Rosenbaum, predicatorul comunităţei din Braşov, care a visitat câte-va oraşe din ţeră, unde a ţinut conferenţe, îndemnând pe Evrei sĕ nu părăséscă locurile unde s'au născut. Probabil, că fruntaşii evrei din Galaţĭ vor opri pe predicator sĕ ţină orĭ-ce conferenţă, avêndu-se în vedere agitaţia, ce domnesce printre Evreii din acel oraş. De douĕ dile o mare fierbere a domnit printre Evrei, din causă, că la prefectură nu s'au eliberat paşapórte de emigrare la aceia, carĭ s'au presentat sĕ solicite. — „Ellenzék“ din Cluşiŭ spune, că o grupă de vre-o 360 Jidanĭ din România sosiră alaltăerĭ acolo cu trenul dela órele 7·15 a. m. Fiind dinainte încunosciinţată despre asta poliţia, li-a eşit înainte, dér nu pentru a-le face vre-o primire, ci pentru a nu le da voiă sĕ se dea jos din tren, ci sĕ-şĭ continue mai departe calea. — Tot astfel comunică foile din Budapesta, că şi alte cete de Jidanĭ emigranţĭ din România au fost opriţĭ pe la gărĭ de-a se da jos din tren.

Un fenomen extra-ordinar. Un fenomen estra-ordinar s'a produs pe cósta septentrională a insulei Texel. Pe o linişte mare şi o căldură tropicală, un val enorm s'a ridicat de-odată din mare rostogolindu-se cu sgomot către ţĕrm şi spărgêndu-se la jumĕtate metru de-asupra cóstei. Cei mai bĕtrânĭ pescarĭ nu-şĭ amintesc sĕ fi vĕdut vre-odată aşa ceva pe ţĕrmul insulei.

Scirĭ economice. In România, după scirile diarelor de acolo, starea cucuruzului e escelentă în tótă ţéra. Intre porcĭ nicĭ o bólă molipsitóre nu mai esistă în întrégă ţéra. Esportul rîmătorilor se face în Austria pe o scară întinsă.

Viitórea apă a Bucurescilor. Mercurĭ diariştii din Bucurescĭ au fost invitaţĭ de către d-l primar Delavrancea, ca sĕ visiteze lucrările de alimentare cu apă potabilă dela Bragadiru, a oraşului Bucurescilor. Un şir de 11 trăsurĭ, în carĭ se aflau d-nii Delavrancea, primarul capitalei, Paul Arion şi I. Bărbulescu, ajutorĭ de primar, Ilie Radu inginer inspector, Davidescu, directorul corpului technic, Dutour, inginer, colonel Gherghel, consilier comunal, Roco directorul acsizelor, precum şi representanţii tuturor diarelor din Capitală, au pornit spre Bragadiru.

Inainte de a visita lucrările apei, s'au oprit la usinele electrice la capĕtul Bulevardului. Aceste usine cuprind trei maşinĭ dinamo-electrice, fiă-care cu o putere de 130 cai. Decĭ o putere de 360 cai va servi sĕ transmită apa dela isvóre, prin canalurĭ subterane în Bucurescĭ.

După visitarea usinelor, au pornit la Cotrocenĭ, unde a visitat reservarul, o lucrare importantă. Acest reservar subteran póte cuprinde 7000 metri cubĭ de apă. Apa e adusă prin conducte dela isvóre în reservar, de unde e distribuită în oraş. Distanţa dela isvóre la reservar e de 11 kilometri. Reservarul are o suprafaţă de 3000 de metri pătraţĭ şi păstréză în timpul verei rĕcélă.

De aicĭ cu toţii plecară la Clincenĭ-Bragadiru, unde sunt isvórele. Un puţ colector adună apa din alte 10 puţurĭ. La primul puţ visitatorii au gustat din apa, care e adevĕrată apă de isvor de munte. Paharul se acopere de brumă, apa e cât se póte de bună.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisóre dela băi.

Schärding (Austria de sus), 15 Iulie 1900.

— Fine. —

Şi acuma se trec la cura de apă, ce se practică aicĭ după sistemul părintelui Sebastian Kneipp, de către medicul Ebenhecht, a căruia este institutul, care a practisat lung timp lângă Kneipp în Wörishofen.

Intr'o frumósă grădină imediat lângă oraş, de unde se deschide un prat verde întins, provĕdut cu alee, cărărĭ cu iérbă de-a umbla desculţ prin rouă, cărărĭ cu nisip mĕrunt tot pentru de-a umbla desculţ, se află institutul de cură cu întocmirĭ fórte bune. Aicĭ se fac aplicărĭ de apă după prescrierea medicului, ce se introduc pe timp de 5 dile într'un libel, pe care-l capĕtă fiă-care pacient.

Aplicaţiile de apă, parte au chiămarea ca sĕ întăréscă corpul, parte însĕ servesc pentru de-a cura óre-care bólă. Cele de natura primă sunt: umblatul desculţ, umblatul în iérbă udă, pe petrii ude, în apă rece, ba chiar şi în neauă próspĕtă; éră cele de-a doua natură sunt: compresiile, scăldile, aburĭ, udăturĭ, spălare, învĕluire în lepedeie ude şi beutul apei. Apa nu se aplică numai rece, ci după natura bólelor şi caldă, câte odată chiar şi fierbinte.

Kneippiştii adecă sunt de părere, că bólele mai cu sémă se nasc din aceea, că se mestecă în sânge materii stricăcióse, carĭ îl împiedecă în regulata lui circulaţiune, pentru aceea ei urmăresc prin aplicaţiunea apei un scop triplu: a disolva şi a depărta materiile bolnăviciόse, apoi a întări organismul. Cum se lucră spre ajungerea acestui scop, despre acésta Kneipp a scris mai multe cărţĭ.

La aplicările de apă rece este prima regulă igienică, că nu este iertat sĕ mergĭ la aplicaţiă atuncĭ când simţĭ rĕcélă în trup, orĭ la picióre, ci mai întâiŭ trebue prin mişcare, orĭ gimnastică sĕ te încăldescĭ. Trebue sĕ te desbracĭ şi îmbracĭ iute, şi încă cu trupul ud, iute, pentru-ca sĕ nu te rĕcescĭ, éră ud din acel motiv, că după părerea lui Kneipp apa ce rĕmâne pe trup, preumblându-te după aplicare atâta până ce te încăldescĭ şi te uscĭ, deschide porii şi pe canalul lor scóte din trup materiile bolnăviciόse. Aicĭ se pórtă cămeşĭ de in şi sandale, în carĭ umblăm desculţĭ.

Mai mult nu-ţĭ scriu despre cura de apă kneippiană, căcĭ în fine vei veni la cugetul, că eu am părăsit studiul meu de jură şi m'am apucat de studiu hydropathiei. Atâta însĕ pot afirma din cele ce am vĕdut, că mai vêrtos la bóle reumatice şi de nervĭ, apa se aplică aicea cu fórte bun succes.

Schärdingul e un loc plăcut, liniştit şi totuşĭ nu e monoton. Odăi se capĕtă fórte bune şi bine arangiate, atât la privaţĭ cât şi în otelurĭ. Preţul pe di 40—80 cr. cu lumina electrică împreună. De esemplu eu am în otel un salon mare cu patru ferestri, douĕ la stradă, douĕ către o grădină, elegant mobilat: canapea, 6 fotoliurĭ, masă de salon şi de scris provĕdută cu tóte utensiliile, cu douĕ lampe electrice şi alte necesarii, şi plătesc, afară de serviciŭ, la di 80, di opt-decĭ crucerĭ v. a. Fă, te rog, puţină asemĕnare cu odăile, ce le capeţĭ pe la noi cu 80 cr., bunăóră în Elöpatak, Tuşnad şi Borsec.

Aicĭ voiam sĕ-mĭ încheiŭ epistola, fiind însĕ timpul amedei, m'am dus în restaurantul otelului sĕ prândesc, şi aicĭ mi-a cădut în mână un jurnal german, în care am cetit un fórte interesant cas juridic, pe care pentru variaţiune îl comunic la călcâiul epistolei mele, credênd, că te va interesa, atât pe tine, cât póte şi pe alţĭ cetitorĭ ai „Gazetei“ de aceia, a cĕror profesiune este întocmai ca şi a nóstră: jurisprudenţa.

Un fabricant din Chemnitz, adecă, a călĕtorit pentru nisce afacerĭ la Berlin, pe carĭ în grabă le-a regulat, şi încă în aceeaşĭ di cu trenul dela 6 óre 40 minute séra avea sĕ plece către casă. După-ce însĕ până la plecare mai era timp, a întrat într'un restaurant din apropierea gărei, ca sĕ guste ceva. Şi fiind-că orologiul sĕu stătuse, aşa s'a orientat cu plecarea după orologiul, ce se afla în restaurant, despre care chelnerul, care servea la întrebarea lui, a afirmat, că umblă bine. Conformându-se după acel orologiŭ, fabricantul a plecat din localul restaurantului cu 20 minute înainte de óra prescrisă pentru plecarea trenului. Ajungênd în gară, vede însĕ spre marea lui spaimă, că orologiul de-acolo arată deja 6 óre 39 minute; mai avea déră până la plecare o singură minută. Acésta i-a şi fost

Tóte lucrările sunt cât se póte de interesante de vĕdut. D-l inginer inspector Radu a dat visitatorilor diferite esplicaţii asupra sistemelor de lucrare. După constatările făcute, resultă că în 24 de óre se póte pompa 4000 de metri cubĭ de apă. D. Radu a declarat, că cel mult peste 3 lunĭ, toţĭ Bucureştenii se vor bucura de acéstă binefacere a unei ape bune şi sănĕtóse. Visitatorii s'au întors la ora 8 în oraş, aducênd fiă-care laude d-lui Delavrancea, primarul Capitalei, şi d-lui inspector Radu.

Cultul de eroi la Ungurĭ. Cu câtva timp înainte oraşul Seghedin a lăsat sĕ se picteze portretul căpitanului de bandiţĭ Rozsa Sándor, pentru a-l păstra în pinacoteca oraşului. Acum e vorba, ca în tómna viitóre sĕ se ridice rĕposatului lăutar-„vătav" al musicei ţigănescĭ Ioan Salamon chiar un monument de piatră. Acest monument, se ḑice, va înfăţişa bustul în relief în marmoră de Carrara al Ţiganului lăutar de odinióră. S'a constituit şi o comisiune pentru monumentul lui Salamon.

Muraview — jertfa veninului. Pe urma fóiei polone „*Czas*" din Cracovia scim, că s'a strecurat în pressa din lumea întrégă scirea, că fostul ministru rusesc de esterne *Muraview*, n'a murit de mórte naturală, ci prin *venin*. „*Fremdenblatt*" din Viena încă a publicat scirea acésta. Acum vine „*Daily Express*" din Londra c'o nouă variantă. Corespondentul ei din Petersburg a avut o convorbire c'un distins diplomat rus asupra morţii lui Muraview. La întrebarea, décă n'ar sci sĕ-i dea lămurirĭ, diplomatul a rĕspuns, că scie numai atât, că Muraview nu suferia de nicĭ o bólă. In ḑiua morţii sale încă se bucura de cea mai deplină sănĕtate şi tot în acea ḑi a avut un *vehement conflict de vorbe cu ambasadorul chines*. — Corespondentul s'a dus îndată sĕ cerceteze pe unul din medicii lui Muraview şi l'a întrebat, décă cadavrul contelui a fost secţionat, la ceea-ce medicul rĕspunse: „Nu! Contele a fost sănĕtos şi sciu, că la $8^{1}/_{2}$ óre a luat cafeaua în societatea unui *secretar dela ambasada chinesă*, ér la 9 óre a murit. D-ta *cunoscĭ dór' Orientul*". Fóia englesă lasă a-se presupune, că Muraview a fost otrăvit.

Un defraudator ingenios. Pe la începutul lui Maiŭ a. c. apărù în Budapesta un strĕin, care spunea, că el e director de panoramă, că e originar din Viena şi că s'ar numi Kronau Harten Leo. El deschise o panoramă, care înfăţişa lupta dela Zenta şi un joc de şac viu. La început panorama era fórte cercetată, dér dela o vreme, vĕdênd, că visitatorii tot mai mult se împuţinéză, directorul pentru ca sĕ câştige banĭ începù sĕ angajeze cât mai mulţĭ funcţionarĭ şi servitorĭ, încheiând cu ei contracte şi luându-le cauţiunĭ strajnice. La cassă avea 4 funcţionarĭ, fiă-care cu cauţiunĭ de câte 800—1000 coróne. Mare era şi numĕrul adunătorilor de bilete, al controlorilor etc. şi fiă-care cu cauţiunĭ. Când „d-l director" simţi, că banĭ nu mai vin şi din cauţiunĭ şi că are 20,000 coróne la buzunar, o luă la sănĕtósa, lăsând pe toţĭ cu buzele umflate. Sunt vre-o 2 sĕptĕmânĭ de atuncĭ şi nu i-s'a mai dat de urmă.

Chines bătut în Berlin. De când „Gazeta Crucei" a dat puterilor sfatul sĕ aresteze pe toţĭ ambasadorii chinesĭ din Europa, drept chezăşiă pentru viaţa representanţilor lor din Peking, Berlinesii pórtă o mare ură contra Chinesilor. Ura acésta şi-a aflat espresiune ḑilele trecute pe stradele Berlinului. Doi tinerĭ germanĭ au atacat ḑiua mare pe un Chines aplicat la o neguţătoriă de ceaiŭ. Mai întâiŭ i-au strigat Chinesului vorbe urîte, apoi l'au înhăţat de chică până când bietul om, împiedecându-se în haina sa lungă, a căḑut. Atuncĭ rĕsbunătorii s'au aruncat pe el cu genunchii şi începură sĕ-l sugrume şi sĕ-l bată cu pumnii. La ţipetele nenorocitului, „bravii" rĕsbunătorĭ fugiră, dér li-a eşit în cale un poliţist şi i-a dus legaţĭ la secţiă.

Dela comună. In şedinţa de Miercurĭ a representanţei nóstre comunale primarul Hiemesch a comunicat, că Alteţa Sa ces. şi reg. *Archiducele Iosif* a fost primit în aceea ḑi de către căpeteniile autorităţilor din loc la gară şi că a rĕspuns la bineventare, că până acuma încă în tot déuna s'a simţit bine între zidurile oraşului nostru. — Cu aceeaşĭ ocasiune primarul a făcut o comunicare cu privire la întrebarea ce i-a adresat'o Dr. Lurtz în şedinţa trecută despre *Emigrarea Evreilor din România*. Din partea căpităniei oraşului, spune, că i-s'a raportat, că Evreilor, ce emigréză din România numai în casul acela li-se concede trecerea peste graniţa Predeal, décă sunt în stare a dovedi, că posed mijlócele de traiŭ necesare. Petrecerea lor în Ungaria este numai de natură trecătóre, deórece ei sunt duşĭ în Canada de o societate privată, a „Uniunei generale evreescĭ", pentru colonisarea de teritorii în Canada.

Rĕsboiŭ în China.

Ce-i cu ambasadorii?

Se ḑicea, că au plecat spre Tien-Cin sub escortă chinesă; acum însĕ cetim, că scirea acésta nu se confirmă. Sosesc însĕ cu grămada telegrame, carĭ asigură pe tóte tonurile, că trăesc şi sunt sănĕtoşĭ. Dér ce-i, că tóte aceste scirĭ vin din isvor chinesc. Lumea începe sĕ se dedea cu credinţa, că ei trăesc şi chiar la Berlin, unde publicul începuse sĕ devină fórte sceptic, nu-şĭ pot închipui ca Chinesii *sĕ mintă cu atâta cutezanţă* spunênd, că bieţii ambasadorĭ sunt în viaţă, pe când n'ar fi aşa. Rĕmâne însĕ cu tóte acestea constatat, că până acum *dela nicĭ unul din ambasadorii din Peking n'a sosit nicĭ o iotă măcar* despre aceea: cum se află, unde sunt, ce sĕ face cu ei, în fine trăesc orĭ nu?

Dér sĕ vedem, ce se mai petrece în China.

Boxerii învingĕtorĭ.

„*Times*" din Londra primesce o telegramă dela corespondentul sĕu din Shanghai în care spune, că Boxerii continuă sĕ se agite la Peking. Ei au opus o resistenţă înverşunată trupelor trimise în contra lor şi *au eşit învingĕtorĭ*.

Cam tot acésta se cuprinde şi într'o scire telegrafică, ce i-se trimite biroului „Reuter" din Londra, după care comandantul forturilor din *Peitang*, lângă Taku, generalul chines *Li* a informat pe ofiţerii englesĭ, că un masager plecat în 14 Iulie din Peking povestesce, că anarchiă mare domnesce în acel oraş. Intre trupele chinese şi Boxerĭ au fost lupte înverşunate şi Boxerii ar fi eşit învingĕtorĭ.

Acţiunea Rusiei.

Din *Petersburg* se telegrafézā, că trupele rusescĭ din Nicolak şi de pe marginea fluviului Sungari (Mandsuria) au plecat grabnic sĕ deblocheze Şarbin. Se afirmă, că mai multe alte puncte din Mandsuria ar fi în primejdiă. După o depeşă a consulilor Ruşĭ din Kulosoha, Truguşak şi Ziauzin, guvernatorul teritoriului a permis trimiterea a două escadróne de Cazacĭ pentru a protege consulatele. — Generalul *Grodekov* telegrafézā, că bombardarea Blagovenscenkului de către Chinesĭ a încetat; peste nóptea trupele rusescĭ au trecut rîul Amur şi urmăresc pe Chinesĭ. — Chinesii au tras asupra vaşului „Vojdode", care se ducea la Sachasu. Pilotul şi o femeiă au fost ucişĭ.

Cértă între Englesĭ şi Ruşĭ.

Biuroul „Reuter" primesce din Tien-Cin scirea, cu data de 21 Iulie, că admiralul *Seymour* se împotrivesce cu hotărîre sĕ dea Ruşilor învoirea de a restabili linia de cale ferată dela Oudela la Tien-Cin. Seymour pretextéză, că acéstă lucrare trebue sĕ se îndeplinéscă de către Englesĭ.

Declaraţiile lui Li-Hung-Ciang.

Marele diplomat *Li-Hung-Ciang*, supranumit Bismarck-ul Chinei, om fórte influent şi care dispune de averĭ enorme, a avut ḑilele trecute o convorbire cu corespondentul din Shanghai al ḑiarului londones „Times" El a declarat, că décă *partida Mandsu a omorît într'adevĕr pe ambasadorĭ*, la nicĭ un cas nu va lua asupră-şĭ conducerea tratărilor cu puterile. După Li-Hung-Ciang, oficiul de esterne chines are intenţia de a ruga pe împĕrătésa sĕ trimită ambasadorilor de-ale mâncării, apoi sĕ se îngrijéscă ca ambasadorii conduşĭ de un general sĕ mérgă la Tien-Cin, unde pot fi în siguranţă. A mai ḑis Li-Hung-Ciang, că starea financiară de aḑĭ a Chinei nu-i permite a plăti despăgubirĭ, ér *poporul nu lasă sĕ se cedeze teritorii*.

ULTIME SCIRI.

Londra, 26 Iulie. „*Standard*" publică din Shanghai următórea scire: Un distins funcţionar chines din Cifu a adresat în 19 l. c. o scrisóre unei rudenii, după care în urma luptelor continue *numai 300 strĕinĭ au mâi rĕmas cu viaţă în Peking*. — „Daily News" comunică o telegramă spunênd, că un dragoman dela ambasada englesă din Peking a reuşit sĕ scape cu fuga, el istorisesce, că în ḑiua în care a plecat din Peking *cea mai mare parte a ambasadorilor nu mai trăiau*.

Belgrad, 27 Iulie. Cununia regelui Alexandru se va sĕvîrşi Duminecă.

Fóia oficială face cunoscut, că Ţarul a felicitat pe rege din incidentul căsĕtoriei sale. Ambasadorul rusesc a făcut o visită de gratulare miresei Regelui.

Londra, 26 Iulie. Din Canton se telegrafézā cu data de 24 l. c.: Locţiitorul guvernorului, a publicat o ordonanţă, care face cunoscut un decret împĕrătesc, datat în ḑiua 23 a lunei 6 şi care ḑice între altele: „Tien-Cinul l'am pierdut. In Peking se fac marĭ pregătirĭ. *Nu vom putĕ căştiga pacea înainte de a avé rĕsboiŭ*.... Provinciile trebue sĕ grăbéscă urgent cu *apĕrarea şi atacul*"....

Petersburg, 26 Iulie. Guvernul rusesc nu crede, că ambasadorii trăesc. — Ministerul de finanţe a primit scirea, că Chinesii au pustiit calea ferată mandsuriană, au desfăcut şinele şi au nimicit întreg materialul. — 3000 de soldaţĭ vor pleca în curênd în China.

DIVERSE.

Istoria unor memorii needitate. Când marea actriţă englesă Lily Langtry, al căreia bărbat se prăpădea de gelosiă — acum doi anĭ — s'a măritat un an mai târḑiu cu tinĕrul domn Hago de Batthe, tóte ḑiarele comunicară scirea, că tinĕra părechiă a căpĕtat dela prinţul de Galles (walles), mare amic al damei, o telegramă espresivă de felicitaţiune. Acésta a fost fórte flatant, fără îndoială, dér puţin cam sĕrman cadou de nuntă. Vre-o câteva ḑile după aceea, frumósa actriţă anunţă, că va publica memoriile sale. Raportorii se îmbulziau la locuinţa frumósei. — „Da", declară ea, „am început deja sĕ scriu cartea. Mi-se oferă 10,000 punţĭ sterlingĭ, dér stau la îndoială".... — „Nu mai esitez", ḑise o lună mai târḑiu. „Un editor din New-York îmĭ oferă 20,000 punţĭ sterlingĭ!" — Reîntorcêndu-se din America, unde a fost sĕ facă un turneu artistic, Mme Langtry, întrebată din nou, a ḑis: — „Am schimbat editorul. Mi-se oferă acum 40.000 de livre, dér cu condiţiunea, ca sĕ nu ascund nimic, absolut nimic. E fórte seducĕtor ofertul, dér mĕ tem sĕ nu supĕr anumite persóne. Voi vedé"... — Ea a vĕḑut. Mme Langtry declară în fine, că nu va publica memoriile sale. E întrebarea, décă darul de nuntă cel întârḑiat nu va fi sosit óre la destinaţiunea sa?

Asfixiarea pescilor din Sena. Un fenomen din norocire destul de rar, care a desolat însĕ pe pescarii din apropierea Parisului, a fost mórtea pescilor din Sena, în după amiaḑa de Sâmbătă şi Dumineca. Mai ales la ţĕrmii insulelor se putea observa fenomenul acesta curios. Diferite soiurĭ de pescĭ în cantităţĭ marĭ înotau pe spate pe suprafaţa apei şi erau mulţĭ de mărime considerabilă. De sine se înţelege, îndată se rĕspândi faima între locuitorĭ, că Seina a fost înveninată. Dér nu e adevĕrat. Causa a fost numai *căldura cea intensivă şi ne mai pomenită* a celor din urmă ḑile. Temperatura cea urcată, causând evaporarea de mulţime considerabilă de apă, i-a răpit pescelui puţinul aer, ce'l conţine apa, în deosebĭ la suprafaţă, şi acésta a causat asfixiarea pescilor. Serviciul navigaţiunei de altcum a luat imediat mĕsurile necesare, ca sĕ cureţe de acolo tot pescele. Ómenĭ suiţĭ pe barce, servindu se de greble şi de lopeţĭ, adunau aceste cadavre în fundul barcelor, pentru ca sĕ le ducă în urmă sĕ le arunce într'o grópă, unde se vor preface în gunoiŭ escelent. Şi până acum erau pescĭ rarĭ în Sena, ce va fi de acum înainte, după estirparea acésta neaşteptată?

Rochiĭ de paie fac acum sensaţiune mare la esposiţia din Paris. In palatul lui Tissus din Paris este espusă o rochie făcută cu totul din paie. Tinĕrul croitor Şubaţ a inventat acest fel de haine. Condus de idea, că din paie se formézā diferite pălăriĭ şi că este uşor a lucra cu paie, a încercat a face o rochie întrégă din împletitură de paie, ceea ce i-a succes de minune. Parisienele îl şi grămădesc cu comande de tot felul; ast-fel se pot vedé în atelierul acestui croitor rochiĭ, jacheturĭ, mantile, pălării şi alte lucrurĭ făcute din paie, cu carĭ haine se vor primbla Parisienele sigur încă în sesonul acesta pe bulevardele Parisului. Vorba Românului: ómeniĭ îşĭ fac pălării de pae, de aceea n'au vitele destul ernatic.

Papagalul şi trenul electric. Aprópe de Lipsca s'a întêmplat o nenorocire pe un tren electric din causa unui papagal. Faţă în faţă cu casa unde se află papagalul este gara unui tren electric. Ḑilele trecute papagalul imită fórte fidel pe călăuz, strigând: „gata, póte pleca!" Maşinistul a creḑut, că signalul de plecare a fost dat de călăuz şi numai decât şi puse trenul în mişcare. O damă, care tocmai voia sĕ urce scările cupeului, a căḑut din tren, rĕnindu-se greu.

Literatură.

Dietetica poporală, cunoscuta şi mult folositórea scriere poporală a d-lui medic *Simeon Stoica*, cu privire la modul de viéţă a ţĕranului român, se vinde cu *preţul* scădut dela 1.60 banĭ la *1 corónă* plus porto. De vêndare la Tipogr. A. Mureşianu librăria Ciurcu, Gabonyi şi Zeidner în Braşov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cancelaria advocaţială
a advocatului
Dr. Iulius Orendi
e în Strada Porţiĭ Nr. 26.

---

destul sĕ alerge pe peron şi sĕ vadă, cum trenul pléćă din gară fără de el. A trebuit decĭ sĕ dórmă în Berlin, căcĭ trenul proxim pentru Chemnitz pleca altă ḑi la 8 óre diminéţa, şi prin acésta i-s'au causat spese de otel 5 mărcĭ şi 25 fenicĭ, pentru a căror rebonificare, prin mijlocirea unui advocat, aşa numai *ex principio* a încercat pe ospĕtarul, a cărui orologiŭ i-a causat întârḑierea.

E rĕspundĕtor óre faţă cu publicul un ospĕtar pentru corectitatea orologiului din restaurantul sĕu? Acésta este întrebarea juridică, întrebare cu atât mai greu de resolvat, căcĭ este de toţĭ cunoscut, că orologiile din ospĕtării, pretutindenea întârḑie. Ar fi interesant, décă vre-un advocat român, écă aşa numai pentru studiu, ar deschide o discusiune asupra acestei întrebărĭ în colónele „Gazetei". Argumentele pro şi contra pot fi fórte interesante!

Cred, că ţi-am scris destul: tutti frutti, cum ḑice Italianul, déră sĕ nu te mirĭ, că în canicula, când te ferbe căldura, mintea omului uşor aiurézā.

Sĕ auḑim de bine!

Sivul de pe Ampoiŭ.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţĭ:

Cărţĭ de rugăciiunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă a drept credinciośilor creştinĭ, *Ediţiunea IV corectată.* Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţi tarĭ coloraţĭ, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ atât de mĕduóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu.* Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicĭ sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*, cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii pănă la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pentru Duminecĭ de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindĕnd predicĭ frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.20
Renta de coróne ung. 4%	90.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.25
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.45
Renta de hârtie austr.	97.25
Renta de aur austr.	115.60
Losurĭ din 1860.	133.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.01
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	688.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	666.50
Napoleondorĭ	19.53
Mărcĭ imperiale	118.55
London vista	242.75
Paris vista	96.57
Rente de coróne austr. 4%	97.40
Note italiene	90.55

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoţii.

Antreprise de pompe funebre
E. Tutsek.

Braşov, Strada Porţii Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurĭ de mórte, aşeḑămêntul sĕu de înmormêntare bogat asortat în carĭ tóte obiectele, atât sortele mai de rênd, cât şi cele mai fine, se pot căpăta **cu preţurĭ ieftine.**

Comisiune şi **depou de sicriurĭ** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprią a tuturor **sicriurilor** de **lemn**, de **metal** şi **imitaţiunĭ** de **metal** şi de **lemn** de **stejaru.**

Depou de **cununĭ** pentru monumente şi **plantici** cu preţurile cele mai moderate.

Representanţă de monumente de **marmură**, carĭ **funebre proprii cu 2 şi cu 4 caĭ**, precum şi un **car funebru** vênĕt, pentru **copiĭ**, precum şi cioclii.

Comande întregĭ se esecută **prompt şi ieftin,** iau asupră-mĭ şi **transporturĭ de morţĭ în străinătate.**

La casurĭ de mórte a se adresa la

11—* **E. Tutsek.**

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1900.

Budapesta — Predeal — Bucurescĭ.

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stațiunea		Tren mixt	Tren de persón.	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	10. —			2.10	pl.	Viena	sos.		1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	6 50		5.45	9.15		Budapesta			7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	8 46	5.10	9.27	11.12		Szolnok		7.16	3.22	11.12	5.32	3.25
1.33	10.38	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		4.36	12.54	Arad	3.56	1.12
3.42	11.56	7 22	1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.		11.04	8.18	2.38	11.36
3.58	12.16	12.20	2.06	2.18	pl.		sos.	7.11	10.44	8.08	2.31	11.17
4.38	12.46	1.15	3.03	2.50		Mezö-Telegd		6.21	10.7	Maria-	2.01	10.42
5.20	1.26	2.21	3.45	3.26		Rév		5.26	9.32	Rodna	1.34	10.08
5.43		2.57	4.06			Bratca		4.51	9.11	7 30		9.50
6.31	2.16	4.00	4.53	4 16		Ciucia		3.25	8.37	7.28	12.52	9.19
7.16	2.49	4.59	5.32	4.52		B.-Huiedin		5.41	7.55	Pisci	12.20	8.37
8.06		6.13	6.24			Ghârbău		4.01	6.54			7.37
8.33	3.50	7.04	6 59	5.55	sos.	Clușiu	pl.	3.00	6.13	6.05	11.01	7.—
8.50	tr. prs. 4.20	8.40	Tr. acc.	6.11	pl.		sos.	2.54	12.07	5.45	10.46	6.45
9.07	4.41	9.09		6.27		Apahida		5.02	11.45			6.27
10.14	5.53	10.40		7.26		Ghiriș		3.40	10.24		9.23	5.12
10.44	6.24	11.25		7.50		Cucerdea		3.11	9.53		8.54	4.43
10.56	6.33	11.40		7 52				3.04	9.43		8.49	4.33
11.03	6.40	11.49				Uiuóra		2.58	9.37			4.27
11.12	6.48	11.59				Vințul de sus		2.51	9.30			4.20
11.34	7.11	12.29		8.16		Aiud		2.29	9.07		8 23	3.59
11.52	7.32	12.55		8.32	sos.	Teiuș	pl.	2.07	8.45	3.33	8.06	3.38
12.24		1.30	11.45	8.37	pl.		sos.	1.42	—	3.18	8.00	3.02
12.53		2.07				Crăciunel		1.09				2.36
1.02		2.26	12.28	9.04		Blasiŭ (ungh. Târnavei)		12.58		2.52	7.35	2 21
				9.05				12.56		2.51	7.34	2.26
1.14		2.36	12.29			Blașiu		12.49				2.16
1.45		3.14		9.31		Micăsasa		12.11			7.08	1.44
2.01		3.33	1.05	9.43	sos.	Copșa-mică	pl.	11.50		2.16	6.56	1.25
2.15		3.48	1.07	9.47	pl.		sos.	11.14		2.14	6.50	1.06
2.33		4.08		10.01		Mediaș		10.55			6.37	12.49
3.04		4.45	1.43	10 25		Elisabetopol		10.24		1.42	6.16	12.18
3.40		5.27	2 08	10.53		Sighișóra		9.45		1.14	5.49	11.40
3.47		5 47	2.15	11 —				9.35		1.07	5.42	11.33
4.03		6 08	2.29	11.14		Hașfalĕu		9.12		12.53	5.28	11.16
5.35		7.54	3.31	12.26		Homorod		7.44		11.54	4.23	10.03
6.13		8.32		12.58		Agoștonfalva		7.03	4.51		3.50	9.22
6.43		9.09	4.16	1.16		Apața		6.38	4.20	11 11	3.35	8.57
7.16		9.40		1.35		Feldióra		5.58	3.32		3.15	8.27
8.—		10.25	5.07	2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.10	10.26	2.45	7.48
3.55	6 40	11.—	5.14	2 19	pl.		sos.	9.27	6.58	10.14	2.18	5.00
4.40	7.30	12.26	5.56	3.01		Timiș		8.47	5.57	9.36	1.42	4.05
5.10	8.00	1.11	6.26	3.31		Predeal		8.20	5.11	9.12	1.12	3.32
11.55	10.05 Sinaia	8.05	11.10	9.10	sos.	Bucuresci	pl.	3.05		5.40	9.15	7.50

Comunicație direct. Bpesta-Arad-Predeal.

Dela 1 Iunie circulă Duminecă și în serbătorĭ gr. or. precum și în fiecare Joia dela Brașov la Sinaia.

Comunicaț. dir. Buc., Pred., Braș. Teiuș, Arad, Bpsta.

Circulă Vinerea Predeal-Brașov.

Sepsi-St.-Georg — Ciuc-Gyimes — (Palanca).

Tren mixt			Stațiunea	Tren mixt		
5.19	8.50	3.15	*Brașov*	8.25	1.51	6.48
4.58		2 27	*Cezdi-Oşorheiŭ*	8.53		6 50
7.10	11.05	4.57	Sepsi-Sângeorgiu	6.30	12.05	4.31
7.54	11 57	5 41	Malnaș	5.48	11.24	3.47
8.14	12 22	6.01	Băile Malnaș	5.36	11.[illegible]2	3.35
8 57	1.09	6 43	Băile Tușnad	4.53	10.30	2.48
9.18	1.32	7.08	Tușnad	4.36	10 14	2 31
10.39	3.00	8.17	Ciuc-Sereda	3.20	8 56	1.08
1.35	5 57	sos.	Ciuc-Gyimeș	pl.	5.40	9.50

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tr. prs.	tr. dpr.	tr. prs.	tren	mixt		Stațiunea		tr. prs.	tr. mixt	tr. dprt.	tren de persón	
2.21	4 43	11.30		7.10	pl.	Copșa mică	sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.50	6.36	12.58	7 52	8.50		Ocna		5.07	8.08	1.50	3.29	11.01
4.12	7.04	1.20	8.18	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	4.40	7.41	1.21	3.—	10.30
tr. mxt. 4.33		tr. mixt 2.—			pl.		sos.		7.33			tr. mixt 8.57
5.23		2 54				Tălmaciu mare			6.45			8 04
6.15		3.59				Avrig			6.01			7.15
8.34		6.35			sos.	Făgăraș	pl.		3.32			4.25

Comunică Numai Marța și Vinerea. — Circulă din 15 Maiŭ — în 15 Sept. — Circ. Marța și Vinerea. — Cir. din 15 Maiŭ—15 Sep.

Mureș-Ludoș — Bistrița

Tren mixt și de pers.			Stațiunea	Tr. mixt și de pers.		
4.—	9.06	4.25	Mureș-Ludoș	6.49	7.30	Sâmb. circulă
5.01	10.29	5.39	Zau	5.52	6.35	
6 57	12.48	7.19	Țagu-Budatelic	4.10	4.54	9.44
7.55	1.55	Bald	St.-Mihaiu de câmpie	Numai	3.44	8.46
8.47	3.02	6.35	Lechința	Marțe,	2.48	7.43
9.24	3.52	Circ	Ș.-Măghiăruș	Viner, Dumin	2.05	6.52
10.14	4.55	Marța	Bistrița	circulă	1.16	5.55

Numai Luni, Joi și Sâmb. — Numai Lun. Joi și Sâmb. circulă.

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

					Stațiunea					
1.40	8.10	3.16	9.00	pl.	Cucerdea	sos.	7.42	2.38	8.30	12.31
2.32	8.51	3.57	9.42		Ludoș		6.59	1.55	7.37	11.23
3.29	9.40	4.44	10.30		Cipău		6.24	1.19	6.51	10.39
4.32	10.30	5.34	11.22	sos.	Oșorhei	pl.	5.30	12.25	5.43	9.30
4.50	10.42	5.45		pl.		sos.		8.36	5.04	9.15
6 19	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.15	3.30	7:54

Ghiriș — Turda

				Stațiunea				
7 33	10 50	6.—	10.23	Ghiriș	5.05	7.—	3.20	9.12
7.55	11.12	6-27	10.45	Turda	4.45	6.40	3.00	8.52

Dej — Bistrița.

		Stațiunea		
9.50	7.24	Dej	6.48	3.25
10.49	8.30	Beclean	5 58	2.25
12.50	9.56	Bistrița	4.29	12.55

Sibiiu — Cisnădie.

			Stațiunea			
5.30	2.15	8 25	pl. Sibiiu s.	7.10	3.55	10.9
5.42	2.27	8.37	Selemb. „	6.57	3.42	9.56
6.06	2.51	9.13	s. Cisnăd pl.	6.36	3.21	9.35

Clușiu — Zălau.

		Stațiunea		
7.25	4.38	Clușiu	5.45	9.29
7.48	5.25	Apahida	5.26	9.07
8.52	6.41	Gherla	3 42	7.38
9.14	7.07	Dej	3.57	7.03
9.38			3.42	
1.56		Zĕlau	10.45	

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

Tren mixt		Stațiunea	Tren mixt	
3 22	11.10	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.40	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Alba-Iulie — Zlatna.

			Stațiunea			
4 37	9.40	4.36	Alba-Iulia	7 22	11.01	6 16
7.28	12.25	7.47	Zlatna	5.—	8 22	3 50

Brașov — Zĕrneștĭ

			Stațiunea			
8.35	5.10	9.15	Brașov	7.27	1.32	8.54
9.57	6.12	10.07	Rĕșnov	6.31	12.41	7.47
10 28	6.43	10.38	Zĕrneștĭ	6.00	12.05	7.20

Timișóra — M.-Rodna-Lippa.

			Stațiunea			
3.20	9.05	3.15	Timișóra	7 50	1.05	7 20
7 08	12.43	6 37	M.-Rodna	4 00	9 51	3 32

Brașov — Chezdi-Oșorheiu

				Stațiunea					
5.19	8.50	3.15	pl.	Brașovŭ	sos.	10.04	8.25	1.51	6.48
5.53	9.33	3.50		Prejmerŭ		9.34	7.55	1.21	6.10
6.35	10.31	4.34		Sepsi S.-Georg.		8.47	7.04	12.30	5.0[illegible]
6 50	10.49	4.52					6 49	12.15	4.51
8.03	12.33	6.05		Covasna			5.37	11.01	3.16
8.53	1.37	6.50	sos.	C.-Oșorheiu	pl.		4.58	10.22	2.27

In serbătorĭ dela 1 Iul. p. la 15 Sep.

*) Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se ceti de sus în jos; cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeri încuadrațĭ ┌──┐ cu linii mai negre însemneză órele de nópte. — Semnul ←——▷ arată cu signa direcție, încătrău merge trenul.